

Лінгвокогнітивні аспекти сучасної філології

Кредити та кількість годин: денна / вечірня форма 6 ECTS; 180 годин: 10 лекційних, 20 практичних, 2 консультація, 148 самостійна робота; екзамен

I. Опис навчальної дисципліни

Лінгвокогнітивні аспекти сучасної філології є навчальною дисципліною, що передбачає ознайомлення студентів третього освітньо-наукового рівня з основами новітніх лінгвістичних концепцій, з тими теоретико-методологічними підходами, які наразі сформувався у царині мовознавства, з найновішими тенденціями і напрямками, які характерні для сучасного етапу розвитку лінгвістичної науки. Когнітивна лінгвістика – галузь мовознавства, яка вивчає мову як засіб отримання, зберігання, обробки, переробки й використання знань, спрямована на дослідження способів концептуалізації й категоризації певною мовою світу дійсності та внутрішнього рефлексивного досвіду.

Цей "теоретичний аспект" курсу тісно пов'язаний із практичним, який передбачає вільне орієнтування як теоретичних, так і практичних навичок аналізу мовного та мовленнєвого матеріалу, ґрунтуючись на взаємозв'язок між теоретичними підходами та методологічними практиками.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу на базі теоретичних знань розвинути навички практичної професійної діяльності, формувати в майбутнього філолога-науковця вміння використовувати здобутки сучасної лінгвістики для самостійного виконання наукових досліджень. Курс має сприяти розвитку вміння всебічного та багатоаспектного аналізу мовних одиниць різних рівнів у площині дослідження різних наукових парадигм.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути таких компетентностей:

ФКЗ 1. Здобуття глибинних знань про основні функції і новітні закони розвитку філологічної науки, мовних явищ в Україні, Європі та світі.

ФКЗ 2. Вільна орієнтація в широкому діапазоні лінгвістичних напрямів та шкіл, передових концептуальних і методологічних знаннях у галузі науково-дослідної та професійної діяльності й на межі предметних галузей.

ФКУ 1. Уміння критично аналізувати художні тексти, тенденції сучасного літературного процесу, еволюцію літературних родів, жанрів, художніх стилів, глибоко осмислювати лінгвокогнітивні процеси.

ФКУ 2. Здатність генерувати, синтезувати й оцінювати нові та комплексні ідеї щодо мовних явищ, літературних текстів, контекстів і методологій та розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної діяльності, науки й інновацій.

ФКУ 3. Здатність критично оцінювати й аналізувати наукові публікації та аргументовано з'ясовувати значення новітніх філологічних надбань у контексті лінгвокогнітивістики.

ФКУ 4. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати лінгвістичну інформацію, розробляти теоретичні моделі, розширюючи й переоцінюючи наявні знання та філологічні практики.

ФКУ 5. Уміння запроваджувати лінгвістичну методологію, базовану на результатах наукових досліджень, міжнародних стандартах і рекомендаціях.

ФКК 1. Здатність зрозуміло і толерантно, засвідчуючи високу наукову компетентність, формулювати й обґрунтовувати власні висновки українською й іноземними мовами в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій царинах.

ФКА 2. Здатність вибирати й застосовувати оригінальну оптику та найбільш ефективні підходи в аналітичних студіях, ініціювати інноваційні комплексні проєкти й проявляти лідерство, самостійність та повну автономність під час їх реалізації.

ФКА 3. Здатність демонструвати авторитетність, інноваційність, професійну компетентність і добросовісність, постійно розвивати нові ідеї або процеси в інноваційних контекстах професійної та наукової діяльності.

III. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН 1. Знати актуальні сучасні лінгвістичні тенденції і процеси розвитку та їх взаємозв'язки, новітні дискусії та напрями дослідження у філологічній науці в контексті лінгвокогнітивістики.

ПРН 2. Розуміти, характеризувати, порівнювати, класифікувати, синтезувати та критично оцінювати нові та комплексні лінгвістичні ідеї, концепції, модуси, школи та публікації, використовувати міждисциплінарні зв'язки в системі наукової аргументації.

ПРН 3. Застосовувати концептуальні знання та вміння для самостійного виконання наукових досліджень і міждисциплінарних проєктів, підготувати й апробувати дисертацію, що ґрунтується на використанні інноваційних методологій, розв'язує значущу лінгвістичну проблему, розширює й переоцінює наявні знання та філологічні практики.

ПРН 5. Обирати й реалізовувати на практиці перспективну наукову співпрацю для обраного напрямку дослідження, ініціювати інноваційні комплексні проєкти, демонструвати авторитетність, самостійність, академічну та професійну добросовісність, постійну відданість розвитку нових творчих ідей або процесів в інноваційних контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 7. Аргументовано презентувати в науковому та ненауковому середовищі результати власної пошуково-дослідницької діяльності (під час наукових семінарів, конференцій, зустрічей, громадських ініціатив, лекційних і семінарських занять тощо).

ПРН 9. Критично оцінювати власну навчальну й науково-професійну діяльність, прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

За результатами навчання слухачі зможуть:

- орієнтуватися в теоретичних засадах новітніх напрямів у мовознавчій науці;
- розуміти визначення наукової парадигми;
- вміти аналізувати та критично оцінювати новітні здобутки вітчизняних та зарубіжних лінгвістів у галузі когнітивної лінгвістики;
- аналізувати художній текст у руслі когнітивного підходу до семантики мовних одиниць;
- застосовувати когнітивний аналіз для характеристики художнього світу письменника;
- вміти кваліфікувати концепт за його належністю певному суб'єктові концептуалізації індивіда, групи, етносу, людства.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Базові принципи мовознавчої науки. Поняття по лінгвометодологію. Загальні і спеціальні методи дослідження.
2.	Парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці та формування когнітивного напрямку у мовознавстві
3.	Комунікативно-функційна (прагматична), когнітивно-дискурсивна і синергетична парадигма
4.	Сучасні напрями вітчизняної і зарубіжної лінгвістики
5.	Понятійно-термінологічний і методичний апарат сучасної когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології
6.	Структура концепту як гетерогенного ментального утворення. Методика опису концепту в науковому дослідженні

7.	Основні ідеї когнітивної лінгвістики та лінгвосинергетики
8.	Синергетичні аспекти мовної системи
9.	Мовна картина світу як об'єкт лінгвокультурологічного вивчення
10.	Структура національно-мовних картин світу

